

INFORMATIEMEMO RAAD

Kenmerk: 20INF00011

Datum advies: 27 februari 2020	Onderwerp: proces dorpsprofielen
Kennis nemen van: het vervolgproces rondom de dorpsprofielen	
Status advies: openbaar	Argument: (indien niet openbaar)
Portefeuillehouder: D.E.W. Horsthuis	Datum b&w-vergadering: 10 maart 2020
Betrokkenen bij voorstel extern: Hans Verhorst (Dimensus); Daan de Bruin (Movisie)	Betrokkenen bij voorstel intern: Elke Haanraads
Bijlagen:	

Kennis nemen van:
het vervolgproces rondom de dorpsprofielen

Inleiding

De gemeenteraad heeft 3 juli 2018 een positief besluit genomen over de PNL post voor het uitrollen van de dorpsprofielen en heeft hiervoor geld ter beschikking gesteld (18rb000066). Op 12 maart 2019 heeft het college vervolgens akkoord gegeven op het plan van aanpak hier voor.

Het totale budget dat beschikbaar is, bedraagt € 144.000,-. Daarvan is € 46.000,- beschikbaar voor de eerste stap, de monitor sociale kracht. Het overige budget wordt ingezet voor de vervolgfases (zie hieronder).

Tijdens de raadsvergadering van 18 februari 2020 is er een presentatie gegeven over de uitkomsten van de enquête de 'Monitor Sociale kracht'. Deze enquête is een eerste stap om samen met de dorpen en onze maatschappelijke partners te komen tot een dorpsagenda. De raad heeft tijdens deze informatieavond aangegeven inzicht te willen hebben in het totale proces.

Doel van de dorpsprofielen

Het doel van de dorpsprofielen is:

- De dorpsprofielen en de op te stellen dorpsagenda's zijn een middel om deze een nieuwe vorm van samenwerking te creëren. Hierbij gaat het college uit van meer inspraak, betrokkenheid en eigenaarschap van inwoners en (maatschappelijke) organisaties.
- om door de dorpsagenda meer inzicht te krijgen in de fysieke en sociale aspecten van het dorp; opgehaald samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente.

- Met behulp van de opgehaalde informatie faciliteren we de dorpen en kernen om een eigen leefbaarheidsagenda op te stellen. Dit sluit aan bij punt 8 van de uitvoeringsagenda 2018 – 2022. Daarin is nadrukkelijk door het college de wens geuit voor een (nieuw) nauw samenspel (binnen het dorp) tussen raad, college, inwoner en maatschappelijke organisaties.

Om inzicht te krijgen in de basis kenmerken van onze dorpen en wijken hebben we een enquête gehouden. De enquête is uitgevoerd op initiatief van en in opdracht van de gemeente. De vervolgstappen doen we nadrukkelijk samen met de bewonersoverlegorganisaties en beroepskrachten. Dit noemen we de dorpsnetwerkgroep. We hebben voor het vervolgproces een basis stappenplan voorgesteld, maar passen dit op lokaal niveau aan, aan lopende initiatieven vanuit de dorpen zelf of van onze maatschappelijke partners. We leggen niets op. Voorbeeld hiervan is Driel. De Stichting Samen Driel heeft zelf een inventarisatie gemaakt van de verschillende thema's die er leven in Driel. Vervolgens heeft de stichting samen met inwoners een aantal werkgroepen samengesteld die daarmee aan de slag gaan. Vanuit de organisatie Forte, en de woonstichting Heteren zijn collega's betrokken bij de werkgroepen. We zijn nu bezig met inventariseren welke thema's niet belegd zijn en welke rol de gemeente, Forte Welzijn of de woningstichting hierin hebben hier in hebben.

Processtappen

Stap 1: benchmark 'monitor sociale kracht'

Wij willen op een aantal punten de uitkomsten van de dorpsanalyses van de verschillende kernen ook onderling kunnen vergelijken. Daarom hebben we er voor gekozen om in alle dorpen tegelijkertijd een basis set van data te verzamelen om vervolgens het gesprek met bewoners en professionals aan te gaan over de betekenis op lokaal niveau en het gewenste vervolg. Deze gegevens verzameling is gedaan voor en door de gemeente zelf. Bewonersoverlegorganisaties zijn bewust niet betrokken bij het opstellen van de vragenlijst. Het aantal vragen dat gesteld kan worden is beperkt om de respons zo hoog mogelijk te krijgen. Het uitgangspunt was een algemeen beeld van onze inwoners over het wonen en leven in de gemeente. De gemeente deelt de uitkomsten met de dorpen en wijken.

Een deel van de getalsmatige input voor de dorpsanalyses is afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek en een deel van de gemeente zelf. Deze gegevens zijn aangevuld met de uitkomsten van de enquête Monitor Sociale kracht Overbetuwe. Deze enquête is een vertrekpunt dat dus voor alle dorpen en wijken gelijk is. Indien dorpen behoefte hebben aan meer gedetailleerde informatie dan kunnen we daar in voorzien.

Enquête

Voor Valburg is het eerste profiel opgesteld. Indertijd is voor Valburg als pilot gekozen omdat daar de organisatiegraad relatief groot is en Valburg qua omvang groot genoeg en overzichtelijk is. De evaluatie van deze pilot is bijgevoegd bij de collegestukken van 12 maart 2019. Op basis van deze evaluatie is in 2018 een PNL aangevraagd om het project verder uit te rollen. Deze PNL is op 3 juli 2018 goedgekeurd door de raad.

In Valburg is er voor gekozen om alle huishoudens aan te schrijven met het verzoek om de enquête in te vullen. Dit resulteerde uiteindelijk in een response van 35%, dit is vergelijkbaar met de response die wij nu voor de hele gemeente Overbetuwe gerealiseerd hebben. Voor de andere kernen in Overbetuwe hebben wij er voor gekozen om niet alle huishoudens in de gemeente Overbetuwe aan te schrijven maar een steekproef van 6.300 huishoudens. Waarbij iedereen op dezelfde manier is benaderd met dezelfde vragenlijst. Uit onderzoek van Citisens is

namelijk gebleken dat voor elk profiel geldt dat inwoners het op prijs stellen vinden om persoonlijk benaderd te worden en dat een persoonlijke brief daarvoor een goed middel daarvoor is. De steekproef is wel afgestemd op de omvang van de kernen en wijken. De uitkomsten op de enquête zijn gewogen om ervoor te zorgen dat inwoners naar leeftijdsgroep en kern evenredig in de uitkomsten worden mee genomen.

We realiseren ons dat de uitkomsten vertekend kunnen zijn omdat niet alle inwonersgroepen evenredig in de respons vertegenwoordigd zijn. Het is helder dat bepaalde inwonersgroepen, bijvoorbeeld jongeren, lager opgeleiden, mensen met een migratie-achtergrond en huurders altijd ondervertegenwoordigd zijn in de respons. Ook beseffen we dat deze groepen soms sociaal wenselijk antwoorden geven en bijvoorbeeld in meer of mindere mate problemen hebben dan gemiddeld. Dezelfde constatering doet het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Om deze vertekening zoveel mogelijk te corrigeren gebruiken we feitelijke referentiegegevens om de enquête-uitkomsten te wegen, in dit geval naar geslacht, leeftijd en woonkern of -wijk. Hiervoor zijn gegevens beschikbaar uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). We zouden uiteraard graag ook wegen naar bijvoorbeeld opleiding, maar hiervoor ontbreken de feitelijke referentiegegevens. Deze gegevens worden immers niet opgenomen in de GBA en zijn dus niet bekend van de non-respondenten. Het CBS komt tot dezelfde conclusies: weging op basis van feitelijke gegevens is de beste correctiemethode.

Er is een aantal mogelijkheden om in te spelen op een verwachte ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen, bijvoorbeeld door een grotere steekproef te trekken onder jongeren en/of in wijken of postcodegebieden waarvan je weet dat er verhoudingsgewijs meer inwoners wonen met een lagere sociaaleconomische status. Wij hebben daar niet voor gekozen, vooral omdat de enquête één eerste stap is in het proces om te komen tot een dorpsagenda.

Stap 2: samenstellen van dorpsnetwerkgroepen

Per dorp wordt in overleg met de projectgroep en de kernenadviseurs een dorpsnetwerkgroep ingesteld. De gemeente neemt dit initiatief. Hierin participeren onder andere: kernenadviseur, vertegenwoordigers van bewonersoverlegorganisaties, lokale sleutelfiguren uit de dorpen, ondernemers maatschappelijke partners, school, wijkagent, huisartsenpraktijk etc. Criteria zijn kennis van de dorpskern(en) en het kunnen verbinden naar inwoners(groepen), verenigingen en andere relevante netwerken in de kernen. Wij sluiten waar mogelijk aan bij bestaande netwerken en overlegstructuren.

Bij de vorming van deze dorpsnetwerkgroepen benutten we zoveel mogelijk bestaande netwerken en (overleg-)structuren in de dorpen. Deze netwerkgroepen hebben als doel met ons mee te denken in het proces en om aan te kunnen sluiten bij zoveel mogelijk doelgroepen in het dorp.

Stap 3: dorpsbrede bijeenkomsten

De dorps agenda is een integrale en brede gebiedsagenda. Deze komt tot stand op basis van de dorpsprofielen en gesprekken met inwoners en partners. De agenda geeft inzicht in de rolverdeling tussen inwoners, de gemeente en partners. De dorpsagenda kan inwoners helpen om hun eigen inwonersagenda uit te werken en is richtinggevend voor keuzes die de gemeente maakt. Het bevat initiatieven en projecten van onze inwoners; voorbeelden kunnen liggen op het gebied van leefbaarheid, recreatie, ontmoeten, bewegen of het oprichten van een zorgcorporatie. Maar de agenda kan ook initiatieven bevatten waarvoor gemeentelijke beleidskaders aangepast moeten worden, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouwprogrammering of infrastructuur. Ook kan de agenda input leveren voor onze

maatschappelijke partners, bijvoorbeeld als het gaat om extra inzet van het opbouwwerk of ondersteuning bij geldzaken.

We communiceren hierover breed in het dorp, zodat anderen ook kunnen aanhaken bij het vervolg van het traject, met denk of 'doe-kracht'. Zo kunnen ook inwoners die geen zin, tijd of mogelijkheid hebben voor bijeenkomsten, maar wel willen meedenken of meedoen in projecten, ook betrokken worden. Overigens hebben in totaal 600 inwoners die de enquête hebben ingevuld, aangegeven mee te willen denken. Zij worden ook voor de dorpsbrede bijeenkomsten uitgenodigd.

Stap 4: dorpsagenda

Tijdens een 2^e bijeenkomst (maatschappelijke beursvloer) worden agenda-onderwerpen van de dorpsagenda verder uitgewerkt tot concrete projecten of arrangementen. Duidelijk moet zijn wat van het dorp is, wat bij de maatschappelijke organisaties hoort als opdracht en waar de gemeente een rol moet pakken. Daarnaast proberen we voor alle projecten een 'match' te maken tussen wat er enerzijds nodig is aan middelen, mensen, kennis etc. om projecten te realiseren en wat anderzijds (al) in het dorp, bij de gemeente en bij organisaties aanwezig is aan middelen, kennis, mensen etc. Het resultaat is afspraken over verdere uitwerking, uitvoering en financiering van projecten in de volgende fase. Daarbij gaat het afhankelijk van het project om (combinaties van) inwoners, professionals van organisaties en medewerkers van de gemeente.

Verwachtingmanagement en risico's

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie aan de dorpen zodat zij hun eigen agenda kunnen opstellen. Tevens faciliteren we desgevraagd het proces rondom de totstandkoming van de dorpsagenda. In het kader van het nieuwe samenspel liggen de verantwoordelijkheden voor het oppakken van activiteiten en projecten in meerdere handen. Dat betekent dat in het nieuwe samenspel heldere afspraken gemaakt moeten worden over wie is eigenaar van wat. De dorpsagenda komt immers tot stand door middel van een samenwerking tussen inwoners, overheid en maatschappelijke partijen. Dit met het oogmerk en doel om het profiel steeds nadrukkelijker het 'mentale eigendom' te laten zijn van alle betrokken stakeholders. De gemeente zal – enerzijds in haar rol als facilitator en anderzijds als verantwoordelijke partij voor haar eigen agenda en doelen (denk bijvoorbeeld aan Wmo en jeugdhulp, groenonderhoud, veiligheid, maatschappelijk vastgoed) – het gesprek tussen de stakeholders kanaliseren met duidelijke (subsidie-) kaders.

Consequenties

n.v.t.

Communicatie

Communicatie wordt breed opgepakt.

Behandelend adviseur voor technische vragen: S.Y. Voets, tel.: 14 0481, email: s.voets@overbetuwe.nl

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. M.F.H. Knaapen

R.P. Hoytink-Roubos